

СИРИЈУС

Elektronski časopis "Sirijus", ISSN: 2217-6993, ONLINE adresa: www.mason.org.rs, Urednik: Č.V.
Izlazi tromesečno (4 broja godišnje). Prvi broj izašao 1. jula 2009 godine. e-mail: info@mason.org.rs

Poštovana braćo,

13. godinu svog postojanja Sirijus započinje sadržajem na koji možemo biti ponosni. Pred vama su tekstovi koje bi trebalo da pročita svaki brat jer zaslužuju da budu deo edukacije svakog ko se kreće masonskim stazama. Ne radi se ovde o kredibilitetu autora koji je neupitan, već o samom kvalitetu napisane reči.

Tu je i prilog koji su priredile naše sestre iz Velike Ženske Lože Srbije. Dokazuju da hrabro hodaju napred i neumorno rade na tome da jednog dana ženska masonerija bude po svemu potpno ravnopravna onoj koju tradicionalno upražnjava jači pol...

Sadržaj:

Zašto nam je značajna legenda o Hiramu Abifu?	2
Masonerija na prelomu stare i nove ere: šta bi rekao Slobodan Jovanović?	6
ŠARL BODLER – POETSKA SINESTEZIJA I „ŠUMA SIMBOLA“	9
Bratstvo.....	13
Ja sam Naisa*	16

Zašto nam je značajna legenda o Hiramu Abifu?

U ime kojih vrednosti i neminovnosti je Hiram Abif otišao u smrt?

Legenda o Hiramu Abifu je jedna od najznačajnijih legendi Slobodnog Zidarstva i alegorijska drama, u kojoj, Hiram Abif, "Udovičin sin", se predstavlja kao glavni arhitekta Solomonovog hrama koga ubijaju njegovi bivši učenici, a u aktuelnom trenutku - njegovi pomoćnici, koji smatraju da su izmanipulisani i pokušavaju da prisile Hirama Abifa da im oda tajnu lozinku Majstora zidara sa kojom će moći da naplaćuju veću platu i da se predstavljaju kao Majstori. To je priča o izdaji, nepoverenju i poverenju, negovanju hijerarhije koja se uspostavlja odlukom ili milošću "odozgo", a ne zaslugom i mišljenjem "odozdo", priča o svetlosti i tajni, privilegiji i čuvanju tajne, kratkoći života, večnosti dela, duše i smisla, a napisane su i knjige koje su inspirisane ovom legendom (poput Manly P.

Hall, William Harvey, Albert G. Mackey, The Story and Legend of Hiram Abiff: Foundations of Freemasonry Series). I dok se Slobodno zidarstvo bavi legendom, dostupna istorijska istina kaže da Hiram Abif nije bio arhitekta nego livac bronze i mesinga, te da nije bio ubijen, nego je doživeo da vidi završetak i svog dela i hrama, a zatim se vratio kući.

Šta je onda suština alegorijske legende?

Da li Slobodno Zidarstvo raspolaže prihvaćenim tumačenjem legende o Hiramu Abifu?

U knjizi Džona Robinsona "Rođeni u krvi – izgubljene tajne Masonerije", naglašava se da legenda o Hiramu Abifu ističe da je Majstor Slobodni Zidar bio Majstor ljudi, a ne Majstor umetnosti ili zanata. U knjizi Alberta Pajka, ova legenda se prezentuje i u svetlu slobodnozidarske astronomije i slobodnozidarske astrologije, odnosno, simbola, gde - godine ili ciklusi su podeljeni na 12 radnih zadataka, Sunce je osnovni pokretač i izvor svetlosti, života i

stvaralaštva, ali nema jednaku snagu nego ide ka smrti (gde 3 meseca ili zodijska znaka ubijaju snagu Sunca - do zimskog solsticijuma (kratkodnevnic), a posle kreće vaskrsenje, i sve tako). Aktueleno je i tumačenje koje povezuje legendu sa gubitkom bogatstva, poštovanja, i moći Templara (gde se težište stavlja na temu šta je izgubljeno zbog smrti mitskog vođe i znalca, a nije moralo tako biti), i gde su ubedljiva tumačenja o izgubljenom vođstvu koje obezbeđuje napredak, jer bez planera i arhitekta nema završetka vrednog dela, odnosno, hrama.

Dakle, slobodnozidarska literatura dozvoljava više alegorijskih pristupa u tumačenju legende o Hiram Abifu.

U osnovi, ideja je da se iniciranom Majstoru Slobodnom Zidaru dodeljuje uloga sledećeg "Hirama", i u neprekidnom nizu, on postaje još jedan novi "Hiram", planer, arhitekta, vođa važnog zadatka napretka, posvećenik profesije, i pregalac lojalan zajednici i poretku, a po ceni da bude i ubijen. Alegorijski "Hiram" je nastavljajući dela prethodno ubijenog "Hirama". Lepše rečeno, on je Sin Udovice i već prethodno ubijenog "Hirama", i treba da ostvari kontinuitet. Ništa nije izgubljeno, ako je naredni "Hiram" spreman i dostojan. Vođstvo i gradnja idu dalje. Prethodni Hiram je umro jer nije dozvolio da njegovo mesto, kao ni mesto bilo kog kolege "Hirama", popuni praznina, ništavilo, i laž. Hiram Abif je simbol ljudskog napora da se ne protrači zemaljsko vreme, osigura budućnost, i ne unizi smisao.

U inicijacijskoj fazi Slobodnog Zidarstva se glorifikuje poruka Sloboda (ljudsko dostojanstvo), Jednakost (ravnopravnost), Bratstvo (solidarnost), i zadatak ličnog i usmereno podržanog sopstvenog usavršavanja radi delotvornijeg života u zajednici. Svaki Brat je gradivni element, ili kamen koji se kleše, ali je esencijalno važna i vezivna sila između "kamenja", koja mudrošću, snagom, i lepotom povezuje "isklesani kamen" u funkcionalnu strukturu. Prosvećena zajednica je predvođena Velikim Majstorom i Majstorima Slobodnim Zidarima koji imaju plan rada, i na sebi, i oko sebe. Simbolično, Braća na pomoćničkom stepenu dobijaju naučne alate da objektivno mere svet oko sebe, a kao Majstori, i alate slobodnozidarske etike Hirama Abifa sa kojom će graditi odnose sa drugim Slobodnim Zidarima, i graditi i uticati na svet oko sebe.

U alegorijskom smislu, Učenik Kraljevske Umetnosti se uliva u moćnu maticu Slobodnih Zidara, gde jasno i odlučno prihvata da postane gradivni element organizacije koja raspolaže i snagom i kodeksom slobodnozidarskog uticaja: "Ovi mačevi, okrenuti ka vama, najavljuju da će vam u slučaju opasnosti svi Slobodni Zidari poleteti u pomoć; istovremeno vam najavljuju da se ne možete nigde širom sveta skloniti od osвете Braće koja su se zaklela da će kazniti vaše krivokletstvo i izdaju." I prema legendi, ubice Hirama Abifa - Jubela, Jubelo i Jubelum su razotkriveni i pogubljeni, a pošto učenici i pomoćnici nisu uspeli da vaskrsnu svog Majstora, to je uspeo Majstor Slobodni Zidar "snažnim zahvatom Lavlje Pandže". Alegorijski beskompromisni zavet solidarnosti i lojalnosti je ključ Hirama Abifa za pripadnost društvu Slobodnih Zidara, gde pitanje života ili smrti nije predmet kalkulacije. Međutim, Hiram Abif je i alegorija istrajavanja do smrti, ali u korist održanja poretka i hijerarhije, a ne i u korist kvaliteta poretka i hijerarhije. Istorijski, kada bi se u tajnom društvu i posumnjalo da je narušena sigurnost komunikacije, tajni znakovi bi bili promenjeni. To je znao i Hiram Abif, i postavlja se pitanje: da li nedovršavanje ličnog dela - ma kog pojedinca - sme da ima izgovor? Posebno, da li izgovor može biti čuvanje postojeće zemaljske hijerarhije, privilegija, i poretka? Današnji kontekst naučno stručnih građanskih uputstava za život ne bi dao za pravo Hiram Abifu da je postupio ispravno, jer je ugrozio sebe, ljude i delo oko sebe, i to zato što nije dao "PIN KOD" za lažnu diplomu i nezaslužen prihod, i to onima, koji bi i sami bili vrlo brzo razotkriveni. Suština istine je praksa, a ne tajna, dok je sociologija kao nauka definisala apsolutne vrednosti koje povezuju, učvršćuju i ulepšavaju ljudsku zajednicu, a to su:

- 1) Istina,
- 2) Pravda,
- 3) Dobrota,
- 4) Ljubav,
- 5) Lepota,
- 6) Sloboda,
- 7) Ljudsko dostojanstvo,
- 8) Ravnopravnost ili Jednakost, i

9) Solidarnost ili Bratstvo.

Zapravo, ukoliko postoje Istina i Ljubav, po prirodi stvari, ostvaruju se i sve ostale nabrojane vrednosti.

Međutim, odlazak u smrt Hiram Abifa nije u saglasnosti ni sa jednom od nabrojanih apsolutnih vrednosti od antičkog sveta pa do danas. A ako se posmatra kontekst stradanja u korist integriteta i istine, pomenimo primer da je Đordano Bruno spaljen na lomači zbog istine u koju je verovao, Galileo Galilej je jedva izbegao smrt radi istine koju je naučno dokazao, dok, Hiram Abif, u doba koje danas nazivamo robovlasničkim, nije mogao sa sigurnošću znati zaslugu svakog pomoćnika ili učenika. I zašto, onda, da Hiram Abif postrada, i onemogućući sebe (radi izbegavanja sopstvenog poniženja i nemoći u datom trenutku) za aktivan uticaj oko sebe. Reklo bi se da su Mudrost, Snaga, Lepota u drugom planu naspram očuvanja poretka. Alegorijski, svaki Majstor je potomak i replika postradalog Hiram Abifa, odnosno "Sina Udovice", a Hiram Abif je pre postradao nego što je hteo da oda tajnu Majstora Slobodnog Zidara. S druge strane, napadači su želeli tajnu Majstora Slobodnog Zidara više nego da gradnja uspe, i nisu marili što ubistvo Hiram Abifa znači kraj izgradnje nedovršenog hrama. Postavlja se pitanje da li je i mitološki Hiram Abif više voleo da sačuva tajnu nego da gradnja uspe? Ostalo je na tome da će novi Sinoi Udovice možda jednog dana završiti nedovršeni hram. Nastavak funkcije Velikog Majstora i arhitekta hrama, svojevrsno je ovekovečenje sna koji su oživeli oni koji dolaze posle

njega, i to simbolizuje grančica bagrema, simbola besmrtnosti mnogo starijeg od hrišćanstva.

Na kraju, Legenda o Hiram Abifu je vera u kontinuitet života, stvaralaštva, i smisla, bez obzira na snagu zla da prigrabi rezultate koji mogu biti i ubedljivi, i očigledni, i nemili. Čovek živi u nadi da gradnja uspe, ali nije Bog, i ne vlada ni mudrošću, ni snagom, ni lepotom, već traga za smislom i Braćom u saradnji na gradnji potrebnog, vrednog, i poštovanog dela. Otuda se radi o Hiramima Abifima, a ne jednom Hiram Abifu koji nije završio započeto delo. Za razliku od Pontija Pilata koji je pristao i na smrt Boga, a da zadrži svoju zemaljsku poziciju i privilegije, Hiram Abif je pristao na sopstvenu smrt, a da ne izda, i ne uruši meritorni sistem koji je predvodio, a za koji, mi Slobodni Zidari, verujemo da vodi ka Svetlosti na zemlji, u slavu Boga. Žrtve "otaca" ili nebrojanih "Hirama Abifa" obuhvataju pristanak i na sopstvenu bezimenost, i na nedovršenost sopstvenih dela, i na biološki nestanak, odnosno, na SVE - u ime sledećeg pokolenja, i u svrhu nadraščanja sopstvene dece, bilo duhovne, bilo biološke. Pri tome, Hiram Abifi imaju nepristrasan odnos prema svoj "deci", ne odvajajući svoju od tuđe, jer Hiram su čuvari takvog poretka, i po cenu da njihova sopstvena deca postanu "Sinoi Udovice". Odrednica "Sin Udovice" naglašava moguću veličinu tragedije, napora i ciklusa u zemaljskoj drami, u kojoj Slobodni Zidari čuvaju i grade poredak u kome je red iznad haosa, i u kome i "Sin Udovice" može da postane veliki Hiram Abif. "Sin Udovice" je primalac maksimalne žrtve majke i milosti svih onih koji su vodili brigu o njemu da odraste, i omogućili mu da se "iskleše" u Velikog Majstora Hiram Abifa. Pri tome je, on, mitski Majstor Hiram Abif – prirodno, a ne neprirodno ili nadprirodno biće. On je samo vredan, uporan, i umešan čovek, odani i principijelni pripadnik organizacije i društvenog sistema, i po svom izboru i zavetu - beskompromisna žrtva za meritorni poredak i perspektive ljudske zajednice na zemlji.

Ciklusi stasavanja i umiranja nebrojanih Hiram Abifa održavaju put ljudske zajednice u poredak koji znači red iznad haosa, i put ka harmoniji i Svetlosti. Međutim, legenda o Hiram Abifu se može preneti samo krugu sledbenika koji duboko veruju u ljudsku zajednicu, i osećaju iskrenost, odanost i požrtvovanost za istu. Dakle, Hiram Abif nije izaslanik Boga, niti je predstavnik nekog religijskog koncepta. Hiram Abif je samo čovek i

predstavnik onog dela ljudske zajednice koji gura čitavu planetu napred. On je predstavnik onih koji su izvor istinske stvaralačke volje, onih koji grade red iznad haosa, i koji podrazumevano, u Boga veruju, a Zakone poštuju. Suprotno tome, stoji samoživost, lukavstvo, nezasićenost, jednom rečju, zlo u čoveku i uništavanje smisla, što je izvor haosa i pada čovekovog opredeljenja da u Boga ne veruje, a Zakone ne poštuje. Hiram Abif je predstavnik onih koji veruju u Čoveka, kao božansko biće koje je sposobno da interes zajednice i interes narednih naraštaja stavi ispred svog ličnog interesa. Hiram Abif nije Veliki Arhitekta Univerzuma koji u slobodnozidarskom smislu jeste Bog, koji miri, obuhvata i generalizuje, u svojoj suštini, sve dosadašnje religijske koncepte ljudskog osećanja Boga, a u alegorijskom smislu podrazumeva savršenstvo i ukupan univerzalni smisao, koji recimo postoji, a nije nam dato da ga obuhvatimo, pa ni shvatimo, nego ga delimično vremenom otkrivamo.

Besmrtnost Hiram Abifa ne leži u besmrtnosti njegove duše u nekom nebeskom kraljevstvu, već u umovima i telima Majstora koji su došli posle njega, ljudi zaduženih da zauzmu njegovo mesto i da dovrše ono što je mitski Veliki Majstor započeo. Njihova dužnost je da naprave planove i usmeravaju učenike, radnike i kolege u zanatu, da velika dela budu okončana. Ali kako su velika dela teško rad jednog čoveka, ili jedne generacije, samo su neprekidne i neuzaludne žrtve "otaca", u korist nadrastanja "sinova" (odnosno, "Sinova Udovice"), garant da će velika dela zaista biti i postignuta.

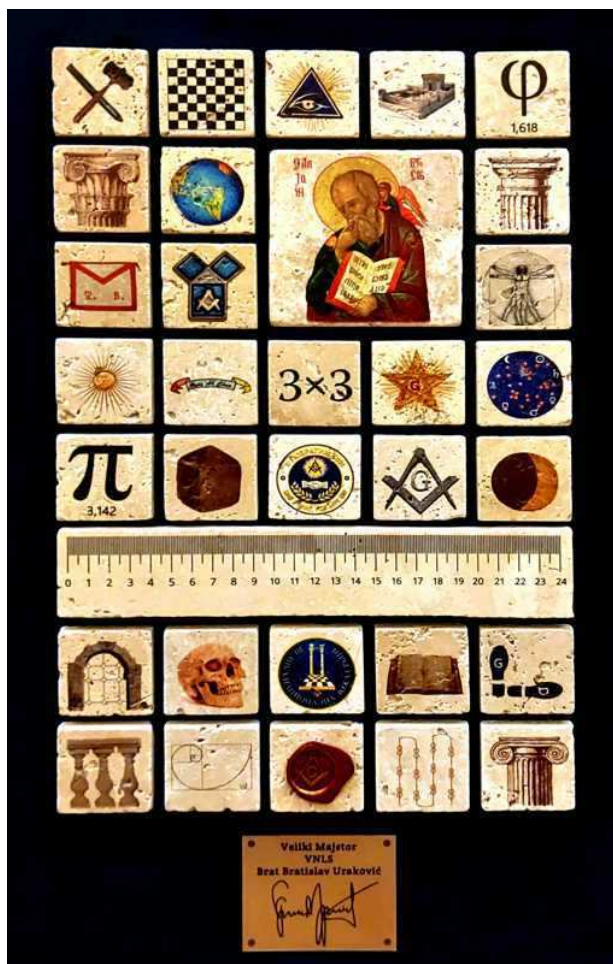
Međutim, istorijski Hiram Abif nije bio arhitekta, nego livac, i nije bio ubijen, a prema jednoj od dostupnih istorijskih istina, Hiram Abif je odlio u bronzi dva šuplja stuba prečnika 2 metra i visine 8 metara, koje je nazvao Boas i Jakin, desni i levi, severni i južni stub, koji su postavljeni na pročelju istočne strane Solomonovog Hrama 958. godine pre Hrista. Zatim je odlio ogroman žrtveni oltar u bronzi (9x9x4.5m), bronzani kružni rezervoar koji se oslanjao na 12 izlivenih bronzanih bikova u prirodnoj veličini, i zlatni oltar za Svetinju svih Svetinja, kao i sve oplata, ornamente, svetiljke, ćupove i slično.

Površine cele građevine i spolja i iznutra su bile presvučene zlatnim listovima, tako da ni jedan deo osnovne strukture nije bio vidljiv, a potrošeno je 20.4 tone zlata. Legenda o Hiram Abifu nije činjenična, već mitološka, a hram nije građevina, već filozofski, saznajni, duhovni i sveobuhvatni sistem i zajednica na putu ka Svetlosti i Velikom Arhitekti. Legendu je stvorilo kolektivno ljudsko nastojanje da kroz vekove pronikne u smisao naše egzistencije i sudbine. Legenda o Hiram Abifu je putokaz i zavet za slobodnozidarsko društvo, i poruka za profano društvo, da nam principi i sistemi ne smeju biti samo nominalno (na rečima i papiru) čvršći od granita, a u praksi se raspadati kao magla – i to, još, i pred ravnodušnim ili zluradim delom sveta koji je prethodno ubeđivan u svetost i neprikosnovenost tih istih principa i sistema. Legenda o Hiram Abifu je oporuka da se po svaku cenu sačuvaju principi koji će omogućiti gradnju smislene i stvaralačke ljudske zajednice. To je oporuka da se izgrade principi koji treba da zaštite sve ono što je misaono, duhovno i stvaralačko u ličnim životima i životu zajednice, odnosno, da se spreči da misaono, duhovno i stvaralačko ostane nebranjeno, nemoćno, nepovezano i u sebi i oko sebe, i strano većini ljudi. Legenda o Hiram Abifu je ideja o ljudskoj akciji za moguće popravljjanje zemaljskog sveta, koji je čulno shvatljiv kao carstvo materijalnih zakona i animalnog života, bez smisla i cilja, sa smrću kao završetkom svega. Zato je mitski Hiram Abif glavni arhitekta Prvog hrama prema Bibliji, ili Svetinje nad Svetinjama u kojoj će počivati Božje prisustvo; i zato, ON u Boga veruje, a Zakone poštuje u meri da za meritorni poredak, održivost, i smisao stvaralačke ljudske zajednice DA i sopstveni život. Osnovna poruka je da slobodnozidarska ideja nije mitska ala koja proždire svet oko sebe, već filozofija kontinuiteta zrele zajednice čije vodeće glave od smrtne rane ne umiru u ništavilu besmisla, već ih zamenjuju nove, dostojne velikog zadatka mitskog arhitekta Hiram Abifa.

M. C. M.

Majstor Kraljevske Umetnosti

Masonerija na prelomu stare i nove ere: šta bi rekao Slobodan Jovanović?

Svet se nalazi na prelomu stare i nove ere. Promene koje se dešavaju velike su i domašaj im u ovom trenutku i sa ovog mesta nije ni vidljiv, a kamoli jasan. Niko nije izuzet od posledica rata na Istoku Evrope, klimatskih promena, nedoumica koje nosi tehnološki razvoj. Zaspali se sa jednom, a budi sa drugom stvarnošću.

Ništa od gore navedenog nije se desilo naglo: velike mene, istorijske, ljudske, prirodne, porodične, nastupaju naglo, ali pre toga traju već jako dugo, s tim što su teške za primetiti. Od opažanja ljudskog oka ih štiti potcenjivanje onih koji bi trebalo da ih primete, površnost onih koji bi morali da ih otklone, pohlepa za lakim dobitkom koja uslovljava nedostatak dubljih promišljanja, onih koji bi trebalo da ih sagledaju i analiziraju.

Promene, novo doba, nova era, novost kao, nažalost, opasnost pre nego novost kao prilika, tu su da ostanu.

Tu je, da ostane i masonerija. Formirana, razvijana, građena kao struktura koja prevazilazi vremenske, geografske, verske, nacionalne, kulturološke granice, biće da bi trebalo da je kadra da na promene koje su tu pred nama, koje i u kojima živimo odgovori adekvatno.

Adekvatno? Pridev koji znači sve, a u ovom trenutku ništa ili jako malo. Šta je adekvatan odgovor? Šta masonerija može da ponudi i da uradi u trenutku kada sve mudre i lude glave na ovom svetu (koja je glava mudra ili luda, o tome takođe postoji sporenje) uporno, konfuzno i očajno traže

rešenje? Pri tome, masonerija je u svom personalnom sastavu odraz društva u kome funkcioniše: snage koje su u njoj su i snage koje su tamo gde se odlučuje o sudbini države i naroda. Nema tu nikakvog „deus ex machina“, nikakve neočekivane sile koja rešava problem.

Odgovor na pitanje šta masonerija i masoni mogu da urade leži u pristupu koji glasi: u teškim trenucima, vratiti se na bazične vrednosti, na elementarnu etiku, na osnovne interese. U opasnosti se prvo štiti porodica. Iz požara se prvo spašavaju deca. Valjalo bi, češće nego inače, čitati Dekalog: voli svoju zemlju, čuvaj i brani svoju ženu i decu. U njemu se nalazi suština onoga što je masonska misija i cilj. Cilj kome se, više puta je to ovde rečeno, teži, ali se zna da se do njega ne doseže. Klešemo kamen koji će uvek ostati nedoklesan, svesni da lepota nije u cilju nego u pređenom putu.

Dekalog i masonska pravila su u ovim slučajevima samo vodič: svako ima pravo i može da ih koristi u skladu sa, kako pravnici kažu, okolnostima konkretnog slučaja. Neko može više, neko manje, neko je hrabar, neko neustrašiv, neko kukavica i ne treba ga osuđivati zbog toga; neko je jak, neko je slabiji. I politički se razlikujemo. Da, i politički. Levi, desni, germanofili, rusofili, anglofili, frankofili, liberalni, konzervativni, nacionalni, globalisti. Nebitno je i nevažno. Ali je bitno je i važno da mason uradi ono što može: ništa nije nemoguće kada svako uradi ono što je moguće. U tome što je moguće, naći ono što nas spaja.

Šta bi na sve ovo rekao Slobodan Jovanović, po kome loža u kojoj smo danas nosi ime?

Vrhunski pravnik, patriota, profesor, dekan, rektor, izgnanik, izdajnik, pa ponovo (okasnelo i bez pravog učinka) vraćen u panteon srpskih velikana. Šta bi rekao taj prvi Slobodan u našem narodu, ta patricijska glava koja je svetsku mudrost, principe, dijalektiku velikih evropskih država pokušala da primeni ovde? Kao mason, pretpostavka je, sigurno je težio stvarima koje nisu

isključivo svakodnevnne, već je brinuo i o tome da narod kome pripada napreduje ka sferama koje nisu samo materijalne, već su i duhovne, etičke, transcendentalne. Istine radi, kao praktičan političar Slobodan Jovanović nije imao uspeha. Bio je predsednik emigrantske vlade u Londonu za vreme drugog svetskog rata, već u ozbiljnoj starosti i okružen saradnicima koji su ga kontrolisali. Tek 2007. rehabilitovan je u punom obimu. Njegove ideje bazirane na puritanskom shvatanju demokratije (a takva mu je bila i rečenica i misao) ostale su primer akademske preciznosti, jezgrovitosti, stila u izražavanju ideje. Puritanizam je poželjna osobina pravnog pisca: u politici je ona, međutim, indikacija principijelnosti: one principijelnosti koja oduzima mogućnost da se politički stav upodobi vremenu i kontekstu u kome se iznosi. Kako god, postavlja se pitanje: da li ga izostanak njegovog uspeha u praktičnom kontekstu čini manje važnim?

Ukoliko se sagledava kao političar, odgovor bi bio da je vreme svedok njegovog neuspeha.

Ukoliko se posmatra kao mason, činjenica da njegovi stavovi nisu odneli „pobedu“, ukoliko tako nešto u istoriji uopšte postoji, Slobodanu Jovanoviću ne oduzima na značaju. On je klesao

sebe kao kamen od početka do kraja svog zemnog života, vođen principima, željan pravde, naviknut na jasnu i preciznu tezu, temeljan zaključak i argumentovanu kritiku. Taj njegov kamen, klesan i nedoklesan, kao i svakog od nas, poslužiće ne znamo kada i ne znamo kome da na njega stane, da se taj neko na njega osloni i da se od njega otisne dalje i više.

Dakle, šta da se radi, Braćo u kolonama, na svojim mestima i dužnostima?

Skromno kažem, svestan da drugi mogu da misle drugačije: klešimo naš kamen, ne uvek beo, nekada i uprljan, nepravilan, ponajmanje okrugao: baš takav, nekome će, a možda i nama samima, biti

od koristi u vremenu koje ne samo da je pred nama, već ga i živimo.

Svi smo i tek ćemo biti na iskušenjima. Na njih može da se odgovori.

Imamo temelj. Temelj sam po sebi ne znači ništa: potreban je neko da se na njega osloni. Potrebna je volja da se pripadne masonskoj ideji:

Držimo se jedan za drugog, učvršćujemo bratski lanac. Ne trgujmo etikom, čašću, poštenjem. To su, za masona stvari van prometa. To su za nas, stvari van prometa.

Hrabrije nego što bih smeo, slutim i kažem da bi nam to rekao i Slobodan Jovanović.

**Br. P.C., P.L. "Slobodan Jovanović"
na Orijentu Niš, 14. X 6022.G.I.S.**

ŠARL BODLER – POETSKA SINESTEZIJA

I „ŠUMA SIMBOLA“

Šarl Bodler (Charles Baudelaire) je rođen 1821. godine a preminuo je 1867. sa svega 46 godina. Svojom poezijom je obeležio svetsku književnost i uticao na razvoj poetike kao pionir moderne i prethodnik pravca simbolizma a koji je potekao upravo iz njegove Zbirke Cveće Zla. Zadatak pesnika Bodler je gledao kroz univerzalnost analogije koja cilja u skriveni deo bića, te je stoga njegova poezija prožeta simbolizmom. Poreklom iz Pariza, iz aristokratekse porodice, odrastao uz nerazumevanje porodice na senzibilitet koji je pokazivao ali i pogodjen ranom smrću oca – upustio se u boemski život ali nije zapostavljao umetnost. Prevodio je Edgara Alana Poa i bio inspirisan njegovim radom i nazivan njegovom „literarnom srodnom dušom“. U slikarstvu je bio inspirisan radom Eugena Delacroixa (Eugene Delacroix) kao vodećeg francuskog

slikara romantizma. Bodlerova čuvena Zbirka Cveće Zla je dovela inicijalno do toga da je osuđen na novčanu kaznu i optužen za vredjanje javnog morala i blasfemiju a danas se nalazi u lektirama osnovno-školskog obrazovanja širom sveta. Paradoks razvoja civilizacije je time još jednom pokazao svoje licemerno lice kroz istoriju. Svoje skandalozno ponašanje (u to vreme) je „krunisao“ vezom sa svojom muzom Žanin Duval (Jeannine Duval) koja mu je bila inspiracija ali je takodje inspirisala i čuvenog Monea koji je uradio njen portret. O Bodlerovom ranom radu su pisali i francuski novinari koji nisu znali da li su žrtve mistifikacije kroz njegova dela ili im je u poeziji Bodler predstavio samo njegovu bizarnu imaginaciju?¹

Mnogi su istraživali veze Bodlera sa slobodnim zidarstvom, a posebno zbog simbolike koju je koristio u svojim pesmama. Osim toga, Bodlerovo druženje sa Viktorom Igoom, Pjerom Ambrozom de Laklosom² i drugima kao i uticaj Žozefa De Mestrea je ukazivalo i na njegovu potencijalnu pripadnost bratstvu a posebno imajući u vidu da su ovo bila veoma uticajna braća toga vremena. O tome piše i P. Naudon u istoriji francuske masonerije (1987).³ Pojedini istraživači su analizirali Bodlerove tekstove ističući sugestivni karakter reči zidanje koji može aludirati na slobodno zidarstvo a čitajući *Les bonnes chiens* primećeni su segmenti koje je Bodler koristio u prevodu Magbeta (tj. rad bez imena) koji upućuju na pad, a Jérôme Thélot⁴ smatra da pesnik koristi ovu priliku da stvori čitaocu simboličko i ezoterijsko iskustvo.⁵ Velika maestra ženske lože Italije koja je na 33. stepenu u G.L.D.I. (Gran Loggia d'Italia) navodi za Šarla Bodlera da je Brat Bodler odgovarajući na simboliku njegove pesme *Veze* kada se pominje termin *forêts de symbols* (sr.šuma simbola).⁶ Dalje, o Bodleru je napisana i kratka monografija sa nazivom "Charles Baudelaire – un Frere en Ideal" (sr.Šarl Bodler – brat u idealu) koju je pripremio Fabrik Glokner.

Mnogi su analizirali zbirku poezije *Cveće zla* (fr.*Les Fleurs de mal*) objavljene 1857. godine, i to sa različitim ciljevima. Danas kao školska lektura, pesme Šarla Bodlera se čitaju u mnogim državama sveta od ranih školskih dana. Transfer simbolike koju nose Bodlerove pesme u tolike duše gradjana sveta omamljuje činjenicom o dostupnosti univerzalne simbolike korišćene i u slobodnom zidarstvu ukazujući na postojeće i sveprisutne znakove pored puta kako je to Andrić definisao.

Jedna od pesama koja je svojom simbolikom privukla veliku pažnju a objavljena je u okviru pomenute Zbirke je i pesma *Veze* (Correspondence), koju je preveo Ivan Lalić dok je u nekim ranijim prevodima glasila i sadejstva, uzajamnosti ili skladnosti. Lalić je majstorski izveo prevod koji je, reklo bi se, i najviše u duhu našeg jezika iako se zapravo radi o sinonimima. Već u

prvoj strofi opisuje se čovek i priroda na šta i ukazuju brojne književne analize. Međutim, pažljivije čitajući o pomenutim terminima poput - hram, stubovi, simboli - oni ukazuju i na termine koji se često koriste u slobodnom zidarstvu. Imajući ovo u vidu, književne analize i one slobodno zidarske nisu u koliziji, jer hram kao mesto okupljanja slobodnih zidara, ima simboliku prirode kao okruženja, dok stubovi Jakin i Boaz ukazuju na milosrdje i pravednost koji su u Bodlerovoj pesmi živi (opet moguća slobodno zidarska simbolika, ukazujući na značaj strogosti u napredovanju) i gledaju na čoveka (centralno biće) koji je okružen simbolikom dok ga prisnim pogledima (braća?) prate kroz put. Važan je i taj ezoterijski momenat kada Bodler koristi sinesteziju, za njega karakterističnu...To čulno povezivanje pojmova kada boje imaju ukus ili zvuk a mirisi se vide... I upravo o sinesteziji mirisa, zvukova i boja govori i ova pesma (e.g. mirisi i zvuci razgovore vode). Međutim, ova čuvena pesma se tumači i na način da govori o neofitu koji je upravo primio svetlost i otkrio masonski hram i ima utisak da prelazi „šume simbola”. Međutim, ovi čudni simboli koji će mu postepeno postati poznati, a koji kroz osetljivu formu (sliku) predstavljaju razumljiv sadržaj (ideje), ispostavljaju se polisemični ili čak ambivalentni, za razliku od pojmova koji su nedvosmisleni i apstraktni.

Veze

Priroda je hram gde mutne reči sleću
Sa stubova živih ponekad, a dole
ko kroz šumu ide čovek kroz simbole
što ga putem prisnim pogledima sreću.

Ko odjeci dugi što daljem se svode
u jedinstvo mračno i duboko što je
ogromno ko noć i kao svetlost, boje,
mirisi i zvuci razgovore vode.

Neki su mirisi ko put dečja sveži,
zeleni ko polje, blagi ko oboje,
– drugi iskvareni, pobednički, teži,
što u beskraj šire prostiranje svoje,
kao ambra, mošus, tamjan, raskoš njuha
koji peva zanos čula nam i duha.

Pre svega, istovremeno se obraćaju čulima, mašti i razumu inicijata, budući da ih ovaj opaža, prepušta se impregniran njihovom snagom, ali i pokušava da protumači i razume njihova implicitna značenja tokom prelaženja pojedinih prepreka. Verujem da je ova simbolika poznata svakom slobodnom zidaru! U pesmi Živa buktinja, pominju se i termini: oči pune bleska, moja braća, dva brata nebeska, ja sam njihov sužanj oni moje sluge itd. Ova terminologija je analizirana na taj način da pretpostavlja slobodno zidarsku simboliku u okviru bratskog lanca u pravcu svetlosti kroz mistiku.

Živa buktinja

Stupaju preda mnom Oči pune bljeska,
Ko Anđeo da ih magnetičnim stvori;
To su moja braća, dva brata nebeska,
Lijuć mi u oči oganj nesagoriv.
Štite me od grijeha i nesreće druge,
Korake mi vode po stazama Lijepog;
Ja sam njihov sužanj, oni moje sluge;
Toj buktinji živoj pokoran sam slijepo.
O, prekrasne Oči, blistate ko svijeće
Kad mistični sjaj im usred dana gori;
Sunce sja, al njihov plam zgasiti neće;
Dok one Smrt slave, vi pjevate Zori;

Stupate, pojući buđenje u meni,
Zvijezde čiji plamen sunce ne zasjeni!

Dok se u pesmi La voyage navodi sledeće:
“Ô mon semblable, ô mon maître! " (O moj pomoćniku, o moj majstore)” što opet ukazuje na masonsku simboliku. U nastavku je i pesma Čitaocu koja na svojstven način šalje Bodlerovu poruku prožetu slobodno zidarskom simbolikom:

Čitaocu

Glupost, greh, zabluda i škrtosti mane
obuzmu nam duh i telo kinje silno; našu ljupku
grižu hranimo obilno kao što prosjaci svoju gamad
hrane.

Uporno se greši, a podlo se kaje, za
priznanje dobra nagrada se bere; svak misli da
mrlje bedna suza pere, pa veselo opet na kaljav
put staje.

Na jastuku zla nam dugo uljuljkava sotona
Trismegist duh naš zaneseni, pa i naše volje metal
dragoceni taj vešt alhemičar u zrak isparava.

vrag i drži konce što nas miču jadne!
odvratni nas predmet privlači i mami, svakog dana
korak silazimo sami bez groze put pakla kroza
tmine smradne.

Ko siromah bludnik što cmače, mrcvari u
drevne bludnice izmučene grudi. dočepamo
uzgred slasti tajne žudi, pa ih iscedimo kao limun
stari.

Ko milion crvi da kipti i pije, u mozgu
nam banče čopori demona, a kad udahnemo, Smrt
i pluća bo'na ko nevidljiv val se s muklim jekom
slije.

Silovanje, otrov, nož i sva zla dela ako
krasnih slika sav još vez ne daše na otrcan djerdjef
bedne sudbe naše, – znači, nije duša, avaj, dosta
smela.

No i od šakala, pantera pomamnih,
skorpija, majmuna, orlušina, zmija, grdobe što

puzi, pišti i zavija, u gadnom zverinjcu poroka
nam sramnih

grdjeg gada ima, gnusnijeg sto puta! I
mada ne skače, urla, nit' romori, u pustoš bi rado
zemlju da pretvori i u jednom zevu sav svet da
proguta;

to je Čama. – Njene oči plaču same, pušeci
nargile sanja gubilište. Čitaču, ti znaš to nežno
čudovište, – licemere, ti, moj brate, nalik na me!

Šarl Bodler i nakon više od 150. godina od
smrti ne prestaje da iznenadjuje analitičare
književnosti ali i antropologe i druge koji su
zainteresovani sa istraživanja njegove sofisticirane
simbolike koja je sudeći prema prethodno
napisanom svakako isprepletena sa simbolikom
slobodnog zidarstva a u njena značenja treba
proniciati čitajuću njegova dela.

1 Choix des Maximes consolatrices sur
l'amour et la lettre ouverte de 1862 à Arsène
Houssaye, ainsi que par le témoignage de ses
contemporains.

2 Charles Baudelaire, '[Notes on
Dangerous Liaisons]' in Yves-Georges Le Dantec
and Claude Pichois (eds.), Complete Works (Paris:
nrf-Gallimard, 1961), p. 642.

3 P. NAUDON, Histoire générale de la
Franc-Maçonnerie, Office du Livre, deuxième
édition, 1987, pp. 119

4 Prevodilac i esejista, profesor
književnosti na Univerzitetu u Lionu

5 Maria Scott Intertextes et mystifications
dans les poèmes en prose de Baudelaire.
Romantisme, n° 156 (2012-2)

6 MAHMUD, L. The world is a forest of
symbols: Italian Freemasonry and the practice of
discretion. 2012. AMERICAN ETHNOLOGIST,
Vol. 39, No. 2, pp. 425–438, ISSN 0094-0496

Na orijentu Beograd,

M.K.U. MS

PL Djordje Vajfert

25.06.6022

Bratstvo

Citiraću rečnik slobodnog zidarstva...

Bratstvo - Jedna od najstarijih masonski reči čije postojanje otkrivamo od operativnog perioda. U "Andersonovim Konstitucijama" reč je više puta ponavljana... na primer "na način koji je potpuno poseban za ovo bratstvo", "naročito ako to obavezuje bratstvo", "veza i slava ovog starog bratstva" itd. U svojoj raspravi Remzi upotrebljava termine "drugarstvo", "društvo" ili "red" a upotreba termina "BRATSTVO" u značenju "udruženja" je vrlo česta u XVIII veku, postala je retka u Francuskoj. Sačuvana je u Nemačkoj (Brundershaft). Isti izraz "bratstvo" u značenju "bratska ljubav" između svih masona, često se upotrebljavao u XVIII veku. Mi ga pronalazimo naročito u poeziji i pesmama. Termin je uostalom česta veza sa drugima: „Ovo bratstvo koje nas čini tako dragim jedne drugima... Ujedinjeni svim vezama prijateljstva, dobronamernosti i bratstva" (Anrion de Panse, 1773), "...prednosti bratstva... uske granice bratstva" (Leroa, 1774), itd. Nema sumnje da je bratstvo koje jedino postoji među masonima, više „ograničeno" od solidarnosti koja

treba da postoji između svih ljudi. Ovaj termin zadržava svoje doslovno značenje tokom XVIII i XIX veka. Za masone, bratstvo nije samo reč već takođe i duboka stvarnost koja se odražava kroz dela solidarnosti.

Braća - Upotreba ovog termina među Masonima (braćo, moj najdraži brate moj voljeni brate, itd) ili, u mešovitim muškim i ženskim ložama naziv „sestra" opšta je u plavoj masoneriji, osim u središnjoj odaji. Jedino se starešina koji predsedava naziva Časni majstor na 1. i 2. stepenu. Poreklo treba tražiti u anglomasonskim gildama, ali ne i u nemačkim cehovima (koji govore o majstorima, pomocnicima i učenicima), niti u francuskim kompanjonskim društvima (gde se upotrebljava družina ili zemljaci, ili slobodni članovi društva, vukovi). Međutim vrlo rano se nalazi u Engleskoj. L. Viber (Slobodno zidarstvo pre postojanja velikih loža) pravi od upotrebe ovog termina jednu od „Oznaka" koje karakterišu operativnu masoneriju. A reč „bratstvo" već upotrebljeno u tom značenju, se nalazi kod Čosera. Prema Viberu, od prvih engleskih udruženja

(Abotsbari i Ekseter prvom polovinom to jest čak i pre dolaska Osvajača članovi su se nazivali "braća i sestre".)

Draga moja Braćo, prvi put sam nazvan bratom sa dubokom bratskom ljubavlju u mojoj majci Loži koja nosi to istovetno ime P.L."Bratstvo", ime koje ta loža usitinu simbolizuje i zaslužuje. Bratstvo je ono što nas sve ovde povezuje, i što me je dovelo u naše sveto Bratstvo i PL "Đ.W.". Bratski lanac te prve večeri i svake sledeće me uči i kako suptilna energija u bratstvu nastaje, kada svi brojevi postanu kao 1, na prvom stepenu u Bratskom jedinstvu i lancu. Koliko je snažna ta suptilna energija Bratskog jedinstva osetio sam kada sam prvi put oči zatvorio na radu. Zatvorio sam ih i polu senovito ugledao gradilište u davnoj prošlosti.

Manje je važno da li je to zaista stvarno i ko, šta i kako, jer u tim pitanjima čovek može izgubiti svoj put. Pitao sam se zašto je baš gradilište pred mojim očima? Da li je to Bratstvo u svom najboljem svetlu? Da li je to dužnost svakog Brata, da gradi i radi Bratski i podržava drugu Braću u svojoj gradnji? Samo ako svi potegnemo kao jedan i pomognemo jedni drugima u gradnji, mi ćemo izgraditi zajednički Hram radeći svako od nas na jednom njegovom delu, i svome delu. Kao nekada davno zidari pod voljom Velikog Arhitekta vođeni suptilnom energijom, izgrađićemo ono što je i iza njih ostalo, dela koja prkose vremenu i inspirišu svakog da gradi bolji svet. Kako je rekao Emanuel Munije "Kada ljudi prestanu da sanjaju o katedralama neumeju više ni ćumeze da sagrađe".

Zato Braćo u ime bratstva sa velikim snovima, vizijama i malim koracima do Hrama našeg Bratstva. Svaka skica je samo skica na kojoj treba još mnogo da se radi, zato se zove skica, svaki Hram je bio samo gradilište dok ne postane Hram. Hram koji dižemo sami i zajedno ujediniće nas pod svojom svodom. Snaga je u nama da vidimo Hram u gradilištu svoga Brata, da jedni druge ohrabrujemo i kada radimo dobro, a i kada grešimo, meko Bratski sa uputstvom za bolje. Kako je rekao Lesing "Ono što čini vrednost čoveka nije istina koju poseduje ili koju veruje da poseduje, već napor koji ulaže ne bi li joj se približio". Važno je da se približimo, Hramu brata i istini u njegovom radu. Malo radi samo onaj ko se boji grešaka. Malo se i vidi dok se gradnja odvija, liči na krš i šut, kao i svi mi na početku, sa prvim skicama i radovima ali vremenom klesanjem ivica i uz pomoć iskusne Braće sve dobija oblik. Zaludnost je đavolovo igralište draga Braćo, brani je onaj ko je odlutao! Zamislimo gradilište na kojem radnici rade a neko ih gađa kamenjem, gde će taj rad stići ako se gradnja stalno prekida a čak se i radnici takvima priključuju. Gradnja Hrama će se prekidati i jednog dana će i zaboraviti šta su započeli graditi i ko radi a ko gađa kamenjem? Svi znamo šta je reako Isus za bacanje kamena na Brata svoga! Dragi moja Braćo jedan po jedan Hram i greška do greške do savršenstva, uz Bratsku podršku, razmevanje i usmeravanje. Onaj ko je malo grešio taj je malo radio. Bratstvo je ono što nas ujedinjuje ali i opominje da zajedno treba da gradimo i pravimo neki novi bolji svet a to je masonski put ako sam dobro razumeo. Ispravite me ako grešim i ako nogom stanem na crno polje draga Braćo, sa povezom na očima bilo je teško pronaći bela. Nekad mi se čini da sam pod pritiskom života i fokusom na ljude(pitanje Ko) i na stvari(pitanje Šta) gubio svoj put i vraćao povez na svoje oči. Još gore je pitanje kako ćemo, jer to je pogrešno pitanje draga Braćo, podrazumeva se da sve možemo ako smo složni i vredni! Kako mravi tako mali grade velike stvari zajedno prateći intuitivne instrukcije suptilne enrgije? Za razliku od mrava čovekova najveća moć njegov um je postao njegova najveća prepreka, koja ga sprečava da prati svoju suprilnu energiju, i prepušta se demagogiji i digresiji na digresiju. Sa energijom novih mladih ljudi i mudročću starije Braće koji imaju iskustvo i zrele energiju da usmere mlade i pridrže ih ako posrnu kao na inicijaciji, Hramovi će nicati a iz njih jedan zajednički Hram koji se zove Bratstvo. Dragi

Braćo očekujem od vas i vašeg iskustva, da vašom blagom mudročću vratite svakog mladog i starijeg brata na pravi put. Mi zajedno gradimo bolji svet, jer ja neznam ni da čitam ni da pišem, ja znam samo da sričem, a do tajne reči i svega vrednog samo zajedno možemo doći slovo po slovo, korak po korak, grešku po grešku, kamen po kamen. Uz mudrosti starih Majstora koja glasi:

Podučavaj mlade, brani i štiti mladost i nevinost.

**BR.BM. P.K.U. Na OR. Beograda,
22. dana, meseca Februara, 6023. GIS**

Ja sam Naisa*...

Ja sam Naisa*...

*Performans u vidu recitala izveden na svečanosti organizovanoj povodom prve godišnjice rada lože broj 4, pod imenom "Naisa" u Nišu, pod okriljem Velike Ženske Lože Srbije.

POŠTOVANA STAREŠINA: Vrlo poštovana Velika Majstorko i sve sestre moje (i braćo moja) u svojim stepenima i kvalitetima, Dobro došli na gradilište Velike ženske lože Srbije na orijentu Niša pod označenim brojem 4 i imenom Naisa, gde vlada mir i sestrinska ljubav.

Ja sam Naisa, četvrta zvezda na zvezdanom nebu Velike Ženske lože Srbije, sjajna kopča sa smaragdnom kamenom koja zatvara kvadrat četiri

živototvorna elementa, četiri strane sveta, četiri godišnja doba, četiri prirodne sile, četiri agregatna stanja, četiri kraka krsta - simbola duha... Nosim broj četiri.

SESTRA SEKRETAR: Ja sam Naisa. Nosim ime po Naisi, neimarki i zaštitnici koja od četvrtog milenijuma pre računanja vremena u novoj eri čovečanstva, na ovoj raskrsnici zemlje skupe do svetosti iznova tiho i revnosno obnavlja i gradi.

Beležim i pamtim da sam i ja pročišćena ovom zemljom, ružom vetrova, vodom Nišave kojom gasim požare svih koji bi na ovoj raskrsnici puteva da na zgarištu ruševina kojima beleže svoje

tragove u istoriji, utisnu svoj znak posedovanja, izašla iz sfere „imam“ prešavši u sferu „jesam“.

SESTRA BESEDNICA: Ja sam Naisa. Četiri istorijski neprocenjivo vredna dokaza imam o važnosti bivstvovanja baš na ovom mestu: Medijana – rezidencija Cara Konstantina, rođenog na ovom mestu, koji je krstu dao slobodu da miri materiju s duhom; Tvrđava – opasana zidinama savršenih kocki od kamena, jedinstveni znak raspoznavanja ovog mesta na svim slikama Niša u očima sveta; Čegar – simbol smrti zarad života; Čele kula – zdanje od lobanja onih koji su životom platili ovu skupu zemlju.

SESTRA PRVA NADZORNICA: Ja sam Naisa, misteriozna graditeljica duhovnog na ruševinama materijalnog.

Nevidljiva sam onima koji nisu progledali. Tek nagoveštaj misterije koju svako razume prema stepenu sopstvene spoznaje...

Prepoznaće me samo vični graditeljstvu po drevnim arhitektonskim nacrtima koji simbol smrti koji nosi moja četvorka uzimaju kao simbol uzdizanja i izgradnje, doslednosti i postojanosti, stabilnosti i celovitosti, istine i pravdoljubivosti... Kao onu koja svemu daje smisao, sveobuhvatnost i biva energija radosti, promene, ravnoteže i stabilnosti.

SESTRA DRUGA NADZORNICA: Ja sam Naisa. Vidite svetlost kojom treperim, prelama se u prolećnim bojama polja duž Nišave u praskozorje, pod svetlećom deltom tek rođenog sunca na istoku ponad Suve planine, niz moju haljinu do vrha moje učeničke kecelje.

Taj titraj čiste ljubavi vezuje me za sve moje sestre iz Vere Fides, Danice, Aurore i sve sestre i braću iz lanca jedinstva, bilo da su ovde ili na večnom Istoku.

Čista sestrinska ljubav koja nadahnjuje, snaži i teče, daje svakoj od nas snage da bude najbolja verzija sebe u zajedničkom lancu na uzemljenom temelju našeg zajedničkog hrama, dajući nam mudrost i snagu da spoznamo lepotu duhovnih vrednosti kojima zajedno stremimo. Neka ljubav vlada među nama.

SESTRA EKSPERT: Ja sam Naisa. Nosim krst. S ponosom, jer je ovde ona koja je pronašla krst na kome je Isus stradao zarad spasa čovečanstva

rodila sina koji je ediktom dao slobodu svima da slobodno veruju.

Verujem u beskraj svemira, bezbroj zvezda, snagu sunca i mir meseca. Svetlost je moja vodilja. Živim rad, tišinu i savršenu harmoniju koraka koja daje puls radu.

SESTRA MAJSTOR CEREMONIJE: Ja sam Naisa. Na raskrsnici puteva putokaz ka istinskoj svetlosti. Palim svetla prateći ritam kretanja. Moje su reči koraci mere istine, a moja tišina i čvrsta ruka podrška onom ko ustaje iz mraka i istrajava na putu ka svetlosti. Prati me, odvešću te to tebe.

SESTRA MILOSRDNA: Ja sam Naisa. Sestra sam koja vas sve nosi u svom milosrdnom srcu. Ne bojte se moje četvorke, koja nekima simboliše smrt. Svi smo mi inicirani oslobođeni metala, umrli za profani život iluzija, predrasuda i robovanja zabludama odenutim u blještavilo materijalnog, da bi se iznova rodili i krenuli putem istinske svetlosti.

SESTRA RIZNIČARKA: Ja sam Naisa. Danas mi je rođendan. Radosna sam i osećam vašu radost. Rizničarim materijalno zarad preobražaja u duhovno. Dobro došli u moj sestrinski zagrljaj. Zagrljaj je dom.

SESTRA DVERNICA: Ja sam Naisa. Mačem i životom čuvam na dverima Tvrđave tok reke vremena koja se premošćava izgradnjom mostova koji spajaju istok i zapad, sever i jug.

POŠTOVANA STAREŠINA: Ja sam Naisa. Mudra neimarka večite obnove i trajanja na putu saznanja, pogleda okrenutog ka Svetlosti.

Hvala vam što ste mi za rođendan darovali veru da energiju Naise, predane i istrajne graditeljke, koju poletno nosim i ulažem u složnu i snažnu energiju izgradnje naših zajedničkih dela.

Rekla sam

**“Naissa” – autor Mira Cerović Tasić –
Serbiana Art**